

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ І ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

У процесі фінансово-господарської діяльності будь-якого підприємства виникають витрати і за певних умов воно отримує доходи. Закономірним є той факт, що підприємство всіма доступними методами намагається мінімізувати витрати та максимізувати доходи. Проте, це досить складне і відповідальне завдання, реалізувати яке без вдосконалення фінансового обліку витрат і доходів не можливо. Останній має забезпечити вичерпну і структуризовану інформацію про те, хто, коли, де та з якою метою здійснив витрати, водночас – від кого і чому, коли, скільки та у зв'язку з чим отримані доходи підприємства.

Існують певні неузгодженості, а інколи і протиріччя в тлумаченні сутності понять «витрати» і «доходи». Витратами доцільно називати повністю або частково використані в процесі фінансово-господарської діяльності підприємства запаси, необоротні активи, трудові й інтелектуальні ресурси, а також зменшення (погашення) зобов'язань підприємства перед бюджетом, кредиторами та іншими юридичними і фізичними особами. Доходи – це економічна категорія, що означає одержання підприємством певних активів (грошей, матеріальних і нематеріальних ресурсів) чи зменшення сум зобов'язань, що спонукають до збільшення сум власного капіталу (за мінусом збільшення сум капіталу з внесків власників або учасників).

Потрібно визначити завдання обліку витрат та доходів підприємства;

- з'ясувати об'єкти обліку витрат і доходів підприємства та їхні облікові характеристики;
- досягти повноти і своєчасності первинного відображення в обліку операцій, подій і фактів, пов'язаних із доходами і витратами підприємства;
- узагальнити первинну інформацію у відповідних облікових регістрах та здійснити їх ґрунтування й інтерпретацію;
- отримати інформацію для формування фінансової, податкової, статистичної та внутрішньої звітності про витрати і доходи підприємства.
- Відомо, що метою обліку витрат і доходів підприємства є спостереження, ідентифікація, реєстрація, обробка та передача інфо-

рмації про витрати і доходи підприємства зовнішнім і внутрішнім її користувачам.

- Щоб досягти виконання поставленої мети необхідно визначити принципові засади ведення фінансового обліку витрат і доходів підприємства, тобто на таких взаємообумовлених принципах:
- автономність витрат і доходів підприємства;
- безперервність діяльності та пов'язаних з нею витрат та доходів підприємства;
- формування історичної (фактичної) собівартості;
- повне відображення фактів фінансово-господарської діяльності щодо витрат і доходів підприємства;
- послідовності обраної облікової політики;
- вимірювання і узагальнення всіх фактів з витрат і доходів підприємства в його фінансовій звітності в єдиній грошовій оцінці.

Існує об'єктивна необхідність запровадити ще два нові принципи. Це, насамперед, принцип цільової спрямованості витрат, а також принцип адресності доходів і витрат (4, с. 93).

Зокрема, принцип цільової спрямованості витрат передбачає, що в процесі попереднього контролю за витратами або реєстрації фактів господарської діяльності з витрат бухгалтер повинен звертати увагу на те, чи мають здійснені витрати цільове спрямування на досягнення певних завдань фінансово-господарської діяльності, чи можливо дані витрати є нецільовими і в результаті спричиняють зростання збитків (втрат).

Стосовно принципу адресності доходів і витрат зазначити, що доходи і витрати не можуть виникнути з нічого, вони обов'язково повинні мати власну адресу. Якщо, наприклад, йдеться про доходи, то в платіжних документах обов'язково мають бути вказані дата, сума, від кого і за що отримані ці доходи. Щодо витрат, то тут доцільно зазначити дату, суму витрат, на які товари (роботи, послуги) вони здійснені, хто відповідальний за здійснення цих витрат, хто отримав доходи від них, на який об'єкт обліку ці витрати віднесені або будуть віднесені в майбутньому.

Отже, є науково обгрунтовані підстави стверджувати, що запропоновані принципи щодо організації фінансового обліку витрат і доходів підприємства дадуть реальну можливість значно підвищити ефективність управління процесами формування фактичної собівартості товарів (робіт, послуг).

Список використаних джерел:

1. Белебеха І. До проблем витрат виробництва // Облік, аудит і аналіз: економічна база, стратегія, концепція: зб. наук. праць Міжнар. наук. – практ. конф. (Тернопіль, 28-29 травня 2004р.) / І. Белебеха. – Тернопіль: ТАНГ, 2004. – с. 20-23.
2. Верига Ю.А. Звітність підприємств і навч. посіб. – 2-ге вид. доп. і переробл. Ю.А. Верига, З.М. Левченко, І.Д. Ватуля. / К.: Центр навч. л-ри, 2008. -776с.
3. Давидович І. Методи обліку виробничих затрат та їх використання в контролінгу // ТДПУ Наукові записки, 2007, – №5. – с 85-89.
4. Дерій В.А. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та контролю: монографія. – Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», 2009 -272с.
5. Пушкар М.С., Щирба М.Т. Теорія і практика формування облікової політики: Монографія. – Тернопіль: Карт-бланш, 2009. -260с.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Глух В. М.

*Гоца Тарас,
студент групи РКзм-52*

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ КАТЕГОРІЇ «НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ»

Використання матеріальних необоротних активів не обходиться без використання у виробничій діяльності різних об'єктів нематеріальних активів, адже їх наявність забезпечує розвиток матеріально-технічної бази підприємства.

Порядок обліку нематеріальних активів і методика розкриття інформації про них у фінансовій звітності містяться в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи». У цілому цей документ дає досить повну інформацію про порядок обліку, амортизації, відображення у звітності нематеріальних активів. Проте і він містить багато неясностей і неточностей, розібратися в яких ми спробуємо в даній статті.

Згідно з П(С)БО 8 нематеріальним активом є немонетарний актив, який:

- немає фізичної субстанції;